

UPPSALA
UNIVERSITET

Studiehandledning höstterminen 2011 **(version 110831)**

Utbildningssociologi A, 30 högskolepoäng

Bestående av delkurserna:

Sociala gruppers utbildningsstrategier

Utbildningssociologi, klassiska och moderna traditioner

Utbildningssystemets framväxt och struktur

Utbildning och samhällsförändring

Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier
(EDU)

(www.edu.uu.se)

Innehåll

Studiehandledning för Utbildningssociologi A, 30 hp	5
Introduktion	5
Kursmål	5
Delkurser	5
Schema	6
Undervisning	7
Examination	7
Studentportalens roll	7
Betyg och betygskriterier	7
Fusk och plagiat	7
Språkverkstad	7
Kursfakta	8
Kontakt	8
Sociala gruppers utbildningsstrategier	9
Kursbeskrivning	9
Kursmål	9
Tillgång till kursmaterial	9
Kursens upplägg	9
Kursens upplägg (distans)	9
Examination	10
Betyg och betygskriterier	10
Kursfakta	10
Undervisning	10
Introduktion	10
Föreläsning 1: Arvtagarna och kapitalbegreppet	10
Föreläsning 2: Utbildningskapital och gymnasie- och högskolefälten	11
Föreläsning 3: Det kulturella kapitalet och skolans individualisering	11
Föreläsning 4: De eftersatta och valfriheten	11
Föreläsning 5: Transnationella strategier	11
Utbildningssociologi, klassiska och moderna traditioner	13
Kursbeskrivning	13
Kursmål	13
Tillgång till kursmaterial	13
Kursens upplägg (campus)	13
Kursens upplägg (distans)	13
Examination	13
Betyg och betygskriterier	14
Kursfakta	14
Undervisning	14
Introduktion	14
Föreläsning 1: Marxism	14
Föreläsning 2: Durkheimtraditionen samt postmodernism	14
Föreläsning 3: Weber samt strukturfunktionalism	15
Föreläsning 4: Rational choice, humankapitalteori/Interaktionism	15
Föreläsning 5: Foucault	15
Föreläsning 6: Konstruktivism, postmodernistisk genusteori	16

Utbildningssystemens framväxt och struktur	17
Introduktion	17
Kursbeskrivning	17
Kursmål	17
Tillgång till kursmaterial	17
Kursens upplägg (campus)	17
Kursens upplägg (distans)	18
Examination	18
Betyg och betygskriterier	18
Fusk och plagiat	18
Språkverkstad	19
Kursfakta	19
Undervisning	19
Introduktion	19
Föreläsning 1: Utbildningens historia fram till och med år 1800	19
Föreläsning 2: 1800-talets utbildningsrevolution	19
Föreläsning 3: 1900-talets utbildningsexplosion	20
Föreläsning 4: Dagens utbildningssystem	20
Föreläsning 5: Utbildningens socialhistoria	21
Utbildning och samhällsförändring	22
Kursbeskrivning	22
Kursmål	22
Tillgång till kursmaterial	22
Kursens upplägg (campus)	22
Kursens upplägg (distans)	22
Examination	22
Betyg och betygskriterier	22
Kursfakta	23
Undervisning	23
Introduktion	23
Föreläsning 1: Det sociala landskapet	23
Föreläsning 2: Det sociala rummet och relation mellan utbildning och yrkesliv	23
Föreläsning 3: Utbildningspolitiken	23
Föreläsning 4: Marknadisering av utbildning	24
Föreläsning 5: Högre utbildning/Internationalisering	24

Studiehandledning för Utbildningssociologi A, 30 hp

Introduktion

Utbildningssociologi är ett område där bildning, utbildning, undervisning, fostran och lärande utforskas med hjälp av samhällsvetenskapliga och humanistiska metoder och relateras till andra samhällsområden. Ett centralt problemområde är rekryteringsfrågor i vid mening, det vill säga förhållandet mellan å ena sidan barns, elevers, studenters eller lärares sociala och kulturella bagage, å andra sidan den ordning som råder i utbildningsväsendet.

Andra frågor gäller hur faktorer som kön och etnicitet samt den sociala och kulturella tillhörigheten inverkar på människors praktiker i och utanför utbildningen, liksom utbildningens socialiserande verkningar. Historievetenskapliga inslag är väsentliga. Till grund för utbildningssociologin ligger mer generella kultursociologiska forskningstraditioner.

Utbildningssociologi, 30 hp ges som fristående kurs på Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier (www.edu.uu.se) vid Uppsala universitet.

Kursmål

Efter genomgången ska studenten kunna

- beskriva såväl olika utbildningsformers historiska utveckling som utbildningssystemets aktuella struktur i Sverige,
- redogöra för sociala gruppers utbildningsstrategier,
- utifrån ett internationellt perspektiv diskutera det svenska utbildningssystemets framväxt i relation till samhällets utveckling,
- redogöra för hur dagens utbildningssociologi förhåller sig till de samhällsvetenskapliga och humanistiska forskningstraditioner som ligger till grund för den.

Delkurser

Kursen består av fyra delkurser. Dessa kan läsas antingen som integrerade delar av blocket Utbildningssociologi A på 30 hp eller som enskilda fristående kurser på 7,5 hp. Både blockkursen och de enskilda fristående kurserna kan läsas på helfart och halvfart. De kan dessutom läsas både på campus och på distans. Halvfartsvarianten går dock endast att läsa på distans. I sammanställningen nedan anges inom parentes de veckor som kurserna ges på helfart respektive halvfart HT 2011. Den senare studietakten gäller distansstudenter som valt att läsa på halvfart.

Sociala gruppers utbildningsstrategier, 7,5 hp (v. 35-39; distans 50% v. 35-44)

Utbildningssociologi, klassiska och moderna traditioner, 7,5 hp (v. 40-44; distans 50% v. 35-44)

Utbildningssystemets framväxt och struktur 7,5 hp (v. 45-49; distans 50% v. 45-02)

Utbildning och samhällsförändring, 7,5 hp (v. 50-02; distans 50% v. 45-02)

Om du läser blocket Utbildningssociologi A på helfart, vare sig det sker på campus eller på distans, läser du de fyra kurserna i rad efter varandra under de veckor som anges ovan. Har du valt blocket Utbildningssociologi A på halvfart distans, läser du under HT2011 först delkursen Sociala gruppers utbildningsstrategier under de veckor som ovan anges för 50 %, och därefter läser du delkursen Utbildningssystemens framväxt och struktur under resten av terminen.

Det finns också möjligheten att läsa delkurserna som enskilda fristående kurser på halvfart distans. För de andra två delkurserna (Utbildningssociologi, klassiska och moderna traditioner samt Utbildning och

samhällsförändring) innebär detta i så fall att man måste påbörja dem innan helfartsversionen av samma kurs börjar (se sammanställningen ovan samt nedan under rubriken "Schema"). Detta gäller dock inte studenter som läser blocket Utbildningssociologi A på halvfart distans, eftersom dessa två kurser i så fall läses VT 2012.

Schema

Denna termin, HT 2011, är antalet anmälda studenter inte tillräckligt för att full undervisning ska kunna erbjudas för campusstudenter, utan undervisningstillfällena inskränks till ett seminarium per delkurs. För distansstudenter erbjuds ett webbseminarium per delkurs. Observera att det schema som läggs ut i Studentportalen täcker samtliga delkurser, det vill säga det gäller både studier på helfart och på halvfart samt både distans- och campusstudier. I kolumnen "Anmärkningar" anges vilken typ av studier och vilka studenter – det vill säga vilken version av den aktuella delkursen – som en viss inlagd aktivitet gäller. Anmärkningen "Inlämning av hemtentamen för helfartsstudenter" signalerar exempelvis att detta inlämningsdatum bara gäller helfartsstudenter och då både dem som läser på campus och dem som läser på distans.

Skillnaden mellan att läsa på campus och att läsa på distans blir denna termin liten. Både som campus- och distansstudent kan du välja att närvara vid det campusförlagda seminariet på en delkurs eller att närvara vid motsvarande webbseminarium, det vill säga de annonserade seminarierna är alltid öppna både för campus- och distansstudenter. Dock kommer seminarielärare normalt att vilja att du någon dag i förväg via e-post anmäler dig till ett seminarium du vill delta i, så att det går att veta att deltagarna dyker upp.

Som *helfartsstudent* läser du alltså de fyra delkurserna under *en* termin, oavsett om du läser på distans eller på campus. Kurserna följer efter varandra. Först läses Sociala gruppers utbildningsstrategier, 7,5 hp, därefter Utbildningssociologi, klassiska och moderna traditioner, 7,5 hp, följd av Utbildningssystemens framväxt och struktur, 7,5 hp, samt slutligen Utbildning och samhällsförändring, 7,5 hp.

Som *halvfartsstudent* läser du hela blocket Utbildningssociologi A över *två* terminer. HT 2011 läses Sociala gruppers utbildningsstrategier, 7,5 hp, samt Utbildningssystemets framväxt och struktur 7,5 hp. De återstående delkurserna, Utbildningssociologi, klassiska och moderna traditioner, 7,5 hp, och Utbildning och samhällsförändring, 7,5 hp, läses VT 2012. Detta innebär att tentamen inte lämnas in vid samma tidpunkt för helfarts- och halvfartsstudenter på dessa två delkurser. Datum för både utlämnande och inlämning av tentamina anges i schemat för varje delkurs och i kolumnen "Anmärkning" ser du vilken version av denna delkurs som avses.

Som *halvfartsstudent* som läser enskilda delkurser separat och inte hela Utbildningssociologi A, vilket är möjligt att göra, läses de valda kurserna inom ramen för de i sammanställningen ovan angivna veckorna. Observera att halvfartsstudierna för två av delkurserna, nämligen Utbildningssociologi, klassiska och moderna traditioner samt Utbildning och samhällsförändring, i så fall påbörjas ungefär fem veckor *före* heltidsstudierna för samma delkurs. Du måste själv se till att komma igång med dina studier under den vecka som anges för kursstarten för halvfartsversionen av den kurs du valt. För de andra två delkurserna, Sociala gruppers utbildningsstrategier och Utbildningssystemens framväxt och struktur, börjar halvfartsversionerna av kurserna samtidigt som helfartsversionerna men sträcker sig fem veckor längre fram i tiden.

Denna studiehandledning behandlar Utbildningssociologi, 30 hp på såväl helfart som halvfart på campus och distans, och innehåller alla fyra delkursernas studiehandledningar. Kursen i sin helhet (alla fyra delkurser) sträcker sig med andra ord över en termin för studier på helfart, medan den sträcker sig över två terminer för studier på halvfart.

Undervisning

Undervisningen sker i form av föreläsningar som görs tillgängliga på webben och ett seminarium per delkurs. För mer information om kursens upplägg och undervisning, se nedan i beskrivningarna för de olika delkurserna. Kursmaterial av olika slag, bland annat länkar till inspelade föreläsningar, instuderingsfrågor och lathundar för hur man får tag i kurslitteraturen, återfinns i Studentportalen.

Examination

Examinationsformen anges under rubriken för varje delkurs. Examinationstillfällen annonseras i Studentportalen och för alla delkurser gäller att studenter måste anmäla sig till examination genom att kontakta kursansvarig lärare (kursledare).

Studentportalens roll

All information om kursen som går utöver denna studiehandledning återfinns i den s.k. Studentportalen som nås via Uppsala universitets hemsida. Där återfinns också scheman för de olika kurserna, inspelade föreläsningar, instuderingsfrågor och liknande. Här meddelas också ändringar av olika slag, samt ges information om tentamen. Det är alltså nödvändigt att som student regelbundet besöka kurssidorna i Studentportalen. För studenter som är registrerade på Utbildningssociologi A-kurserna, ska länkar till dessa kursers kurssidor komma upp vid inloggning på Studentportalen. Viss information om kurserna kan nås i Studentportalen även utan att man loggar in, men normalt är informationen bara tillgänglig för registrerade och därmed behöriga studenter.

I Studentportalen är informationen om kurserna tillgänglig dels på varje delkurs specifika kurssida, dels på den s.k. samläsningssida som samlar information för alla delkurser som ingår i Utbildningssociologi A.

Betyg och betygskriterier

Betygskriterier för delkurserna finns under respektive delkurs i studiehandledningen. Utbildningssociologi A, 30 h betygsätts med betygen väl godkänd, godkänd och underkänd. Kursbetyget utgör en sammanvägning av betygen på de fyra ingående delkurserna. För att bli godkänd på kursen krävs att alla delkurser är avklarade med godkänt resultat. För betyget väl godkänd krävs att studenten uppnått väl godkänt på mer än två av delkurserna.

Fusk och plagiat

Inom universitetet strävar vi efter att du som student skall utveckla vetenskaplig hederlighet grundad i Vetenskapsrådets etiska riktlinjer. Det är därför viktigt att man som student är medveten om var gränsen går mellan vad som är tillåtet respektive otillåtet när du skriver dina texter. Samtliga lärare är ålagda att vara uppmärksamma på alla försök till fusk och att till prefekt eller studierektor anmäla när misstanke om plagiat/fusk föreligger eller har konstaterats. För mer information om att skriva PM och liknande texter vid Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier se institutionens hemsida:

<http://www.edu.uu.se/del4b1.html>

Språkverkstad

Det finns en Språkverkstaden som är öppen för alla studenter vid Uppsala universitet som vill ha hjälp med skriftlig eller muntlig framställning. Vid Språkverkstaden kan du boka tid hos en handledare för kostnadsfri rådgivning. För mer information, se språkverkstadens hemsida:

<http://www.nordiska.uu.se/sprakverkstaden>

Kursfakta

Kursen ges av:

Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier (www.edu.uu.se) vid Uppsala universitet.

Postadress: Box 2136, 750 02 Uppsala

Besöksadress: Von Kraemers Allé 1 (Blåsenhus)

Kontakt**Studierektor**

Ylva Bergström, universitetslektor, ylva.bergstrom@edu.uu.se

Samordnande kursledare för Utbildningssociologi A

Mikael Palme, universitetslektor i utbildningssociologi, mikael.palme@edu.uu.se

Kursadministratör

Kursadministratör är ännu (i mitten av augusti 2011) inte utsedd. Informationen om kursadministratör ges i samband med kursstarten. Studenter som behöver kontakta kursadministratören hänvisas till kursledaren för Utbildningssociologi A.

Delkursledare för Utbildningssystemets framväxt och struktur 7,5 hp

Ola Winberg, universitetslektor, ola.winberg@hist.uu.se

Delkursledare för Sociala gruppers utbildningsstrategier, 7,5 hp

Ida Lidegran, universitetslektor, ida.lidegran@edu.uu.se

Delkursledare för Utbildningssociologi, klassiska och moderna traditioner, 7,5 hp

Donald Broady, professor, Donald.broady@edu.uu.se

Delkursledare för Utbildning och samhällsförändring, 7,5 hp

Mikael Palme, universitetslektor, mikael.palme@edu.uu.se

Studievägledning

Se institutionens hemsida <http://www.edu.uu.se/del2a1.lasso>

Sociala grupperns utbildningsstrategier

Detta är en gemensam studiehandledning för följande kurser/delkurser:

- kursen Sociala grupperns utbildningsstrategier, 7.5 högskolepoäng
- delkursen Sociala grupperns utbildningsstrategier, 7.5 högskolepoäng inom ramen för kursen Utbildningssociologi A 30 högskolepoäng

Kursbeskrivning

Kursens syfte är att ge förståelse för sambandet mellan elevers/studenters olika förutsättningar och tillgångar och de olika vägar de tar genom utbildningssystemet och ut i arbetslivet. Kursen behandlar dessutom olikheter när det gäller hur olika samhällsgrupper använder sig av utbildningssystemet.

Kursmål

Efter genomgången kurs ska studenten kunna

- redogöra på en generell nivå för hur människor med olika geografiska, etniska och sociala ursprung, med olika kön och med olika tillgångar fördelar sig på utbildningssystemets nivåer och inriktningar,
- redogöra för övergripande skillnader i sociala grupperns utbildningsstrategier,
- beskriva förhållandet mellan utbildningssystemets struktur och sociala grupperns utbildningsstrategier.

Tillgång till kursmaterial

All kursinformation distribueras via <https://studentportalen.uu.se/>. Den publika informationen om kursen nås genom att söka på kursens namn på Studentportalen. För att nå de delar som inte ligger publikt (föreläsningar, instuderingsfrågor m.m.) måste man ha ett konto vid Uppsala universitet. Om du inte har ett studentkonto, informera dig på följande länk: <https://studentportalen.uu.se/portal/portal/uusp?uusp-locale=sy>.

Kursens upplägg

Undervisningen sker i form av föreläsningar och ett seminarium. Föreläsningarna utgörs av inspelade föreläsningar som nås via länkar vilka återfinns i Studentportalen (se nedan informationen för distansversionen av kursen). Vid föreläsningarna presenteras och problematiseras litteraturen. Vid det lärarledda seminariet, som ges dels som campusseminarium, dels som webbseminarium, ges deltagarna möjlighet att diskutera och fördjupa sina kunskaper. Seminarierna bygger på varje students aktiva deltagande och att var och en är väl förberedd och inläst på litteraturen. Tider för det campusförlagda seminariet och för webbseminariet återfinns i Studentportalen.

Kursens upplägg (distans)

Undervisningen sker i form av föreläsningar och ett webbseminarium. Föreläsningarna utgörs av inspelade föreläsningar som nås via länkar vilka återfinns i Studentportalen.

Föreläsningarna är inspelade med hjälp av programmet E-mötesverktyget Adobe Connect. Mer information om programmet hittar man på: http://www.uu.se/system_support/emoten/student/

Adobe Connect används även för att genomföra kursens webbseminarium. Detta sker med hjälp av programmets chat-funktion (kamera eller mikrofon behövs inte). För att underlätta deltagandet vid seminarierna ska man i god tid innan första seminariet besöka

http://www.uu.se/system_support/emoten/kommaigang/

Seminarietillfället är schemalagt med en förutbestämd starttid vilken framgår av schemat för kursen som återfinns i Studentportalen. Länken till webbseminariet läggs även den ut i Studentportalen.

Examination

Kursen examineras genom en skriftlig hemtentamen i slutet av kursen. Uppgiften är individuell.

Betyg och betygsriterier

Studentens betyg på kursen grundar sig på resultatet på hemtentamen. Hemtentamen betygsätts med betygen väl godkänd, godkänd och underkänd.

För godkänt betyg på hemtentamen ska studenten, med utgångspunkt i kurslitteraturen,

- kunna på en generell nivå beskriva hur människor med olika geografiska, etniska och sociala ursprung, med olika kön och med olika tillgångar fördelar sig på utbildningssystemets nivåer och inriktningar
- visa god förmåga i att redogöra för övergripande skillnader i sociala gruppers utbildningsstrategier
- kunna beskriva förhållandet mellan utbildningssystemets struktur och sociala gruppers utbildningsstrategier

För väl godkänt betyg krävs att studenten uppfyller kriterierna för godkänt betyg samt uppvisar god förmåga i att, med utgångspunkt i kurslitteraturen, analysera sociala gruppers utbildningsstrategier i relation till deras nedärvda och förvärvade tillgångar.

Kursfakta

Kursen ges av:

Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier (www.edu.uu.se) vid Uppsala universitet.

Postadress: Box 2136, 750 02 Uppsala

Besöksadress: Von Kraemers Allé 1 (Blåsenhus)

Undervisning

Undervisningen består av fem inspelade föreläsningar och ett seminarium.

Introduktion

Ingen särskild introduktion ges, men studenter som går kursen kan när som helst höra av sig med frågor till kursledaren *Ida Lidegran*, FD och lektor i utbildningssociologi, på ida.lidegran@edu.uu.se

Föreläsning 1: Arvtagarna och kapitalbegreppet

Föreläsare: *Donald Broady*, professor, donald.broady@edu.uu.se

Litteratur som särskilt behandlas

Bourdieu, Pierre & Jean Claude Passeron, *Les héritiers. Les étudiants et la culture*. Paris: Minuit, 1964; 189 sidor. [Eng. övers. *The Inheritors. French students and their relation to culture*. Chicago London: The University of Chicago Press, 1979, 1-97 (97 s.)]

Broady, Donald, *Kapitalbegreppet som utbildningssociologiskt verktyg*. Uppsala: SEC/ILU, Rapporter från Forskningsgruppen för utbildnings- och kultursociologi nr 15. (26 s)

Föreläsning 2: Utbildningskapital och gymnasie- och högskolefälten

Föreläsare: Ida Lidegran, FD i utbildningssociologi, ida.lidegran@edu.uu.se

Litteratur som särskilt behandlas

Broady, Donald, & Mikael Börjesson, "En social karta över gymnasieskolan", *Ord & Bild*, (10 s)

Broady, Donald, Mikael Börjesson & Mikael Palme, "Det svenska högskolefältet och konkurrensen mellan lärosätena" i *Perspektiv på högskolan i ett förändrat Sverige*, Högskoleverket, 2002. (34 s)

Göransson, Anita & Lidegran, Ida, "En gränslös akademi? Vägar till den akademiska toppen med utländsk bakgrund i bagaget", i Göransson, Anita (red), *Makten och mångfalden- Eliter och etnicitet i Sverige*, s. 257-284 (27 s)

Lidegran, Ida, *Utbildningskapital. Om hur det alstras, fördelas och förmedlas*. s. 11-48, 175-239 (100)

Föreläsning 3: Det kulturella kapitalet och skolans individualisering

Föreläsare: Mikael Palme, FD i utbildningssociologi, mikael.palme@edu.uu.se

Litteratur som särskilt behandlas

Bourdieu, Pierre, *Raisons pratiques : sur la théorie de l'action*. Paris: Seuil, 1994; 251 sidor. [Sv. övers *Socialt rum och symboliskt rum*, Stockholm: Daidalos, s. 11-29 (18 s.)]

Frykman, Jonas, *Den ljusnande framtid! Skola, social mobilitet och kulturell identitet*, Lund : Historiska media, 1998. (201 s).

Palme, Mikael, *Det kulturella kapitalet. Studier av symboliska tillgångar i det svenska utbildningssystemet 1988-2008*, s. 57-95, 259-276 (56 s).

Föreläsning 4: De eftersatta och valfriheten

Föreläsare: Mikael Palme, FD i utbildningssociologi

Litteratur som särskilt behandlas

Skawonius, Charlotte, *Välja eller hamna. Det praktiska sinnet, familjers val och elevers spridning på grundskolor*. Diss. Stockholms universitet (urval, 200 s)

Willis, Paul, *Learning to labour. How working class kids get working class jobs* (204 s)

Föreläsning 5: Transnationella strategier

Föreläsare: Olof Winberg, doktorand i historia, ola.winberg@edu.uu.se

Litteratur som särskilt behandlas

Börjesson, Mikael, *Transnationella utbildningsstrategier vid svenska lärosäten och bland svenska studenter i Paris och New York*. Diss. Uppsala universitet, 2005. Kapitel V, "Konklusion", s 539-564 (25 s)

Wagner, Anne-Christine, *De internationella skolorna och utbildningspraktikerna: specifika konstruktioner av det nationella. Bidrag till konferensen "Formation des élites et culture transnationale"*, Moskva, 26-30 april 1996 (12 s)

Utbildningssociologi, klassiska och moderna traditioner

Detta är en gemensam studiehandledning för följande kurser/delkurser:

- kursen Utbildningssociologi, klassiska och moderna traditioner, 7.5 högskolepoäng
- delkursen Utbildningssociologi, klassiska och moderna traditioner, 7.5 högskolepoäng inom ramen för kursen Utbildningssociologi A 30 högskolepoäng

Kursbeskrivning

Kursen ger en grundläggande orientering om de samhällsvetenskapliga och humanistiska forskningstraditioner som ligger till grund för dagens utbildningssociologi.

Kursmål

Efter genomgången kurs ska studenten kunna

- redogöra för grundläggande drag i de samhällsvetenskapliga och humanistiska forskningstraditioner som ligger till grund för dagens utbildningssociologi,
- redogöra för de större utbildningssociologiska strömningarna och skillnader dem emellan,
- diskutera hur dagens utbildningssociologi förhåller sig till de samhällsvetenskapliga och humanistiska forskningstraditioner som utgör dess grund.

Tillgång till kursmaterial

All kursinformation distribueras via <https://studentportalen.uu.se/>. Den publika informationen om kursen nås genom att söka på kursens namn på Studentportalen. För att nå de delar som inte ligger publikt (anmälan till tentamen, föreläsningar, instuderingsfrågor m.m.) måste man ha ett konto vid Uppsala universitet. Om du inte har ett studentkonto, informera dig på följande länk: <https://studentportalen.uu.se/portal/portal/uusp?uusp-locale=sv>.

Kursens upplägg (campus)

Undervisningen sker i form av inspelade föreläsningar och ett seminarium. Föreläsningarna nås via länkar i Studentportalen. Vid seminariet ges deltagarna möjlighet att diskutera och fördjupa sina kunskaper. Seminariet bygger på varje students aktiva deltagande och att var och en är väl förberedd och inläst på litteraturen.

Kursens upplägg (distans)

Föreläsningarna är inspelade med hjälp av E-mötesverktyget Adobe Connect. Mer information om programmet hittar man på: http://www.ull.uu.se/system_support/emoten/student/

Adobe Connect används även för att genomföra kursens seminarium. Dag och tid för detta seminarium anges i Studentportalen samt i schemat för kursen.

Examination

Kursen examineras genom en skriftlig hemtentamen i slutet av kursen. Uppgiften är individuell.

Betyg och betygskriterier

Studentens betyg på kursen grundar sig på resultatet på tentamen. Tentamen betygsätts med betygen väl godkänd, godkänd och underkänd.

För godkänt betyg på tentamen ska studenten, med utgångspunkt i kurslitteraturen,

- kunna redogöra för grundläggande drag i de samhällsvetenskapliga och humanistiska forskningstraditioner som ligger till grund för dagens utbildningssociologi
- kunna beskriva de större utbildningssociologiska strömningarna och skillnader dem emellan

För väl godkänt betyg krävs att studenten uppfyller kriterierna för godkänt betyg samt uppvisar god förmåga i att, med utgångspunkt i kurslitteraturen, analysera förhållandet mellan olika utbildningssociologiska strömningar och traditionerna som ligger till grund för dessa.

Kursfakta

Kursen ges av:

Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier (www.edu.uu.se) vid Uppsala universitet.

Postadress: Box 2136, 750 02 Uppsala

Besöksadress: Von Kraemers Allé 1 (Blåsenhus)

Undervisning

Här följer en presentation av kursens olika moment. Tid och plats framgår av det schema som återfinns i Studentportalen. Undervisningen består av sex föreläsningar och sex seminarier.

Introduktion

Ingen särskild introduktion ges men studenter som går kursen kan när som helst vända sig med frågor till *Mikael Palme*, FD i utbildningssociologi, på adressen mikael.palme@edu.uu.se.

Föreläsning 1: Marxism

Föreläsare: *Esbjörn Larsson*, FD i historia och lektor i utbildningshistoria, esbjorn.larsson@edu.uu.se

Litteratur som särskilt behandlas

Andersen, Heine & Lars Bo Kaspersen (red), *Klassisk och modern samhällsteori*. Kap. 2, "Karl Marx", s. 27-46, Kap. 9, "Marxism", s. 149-170, Kap. 10, "Frankfurtskolan", s. 171-187, Kap. 11, "Modern marxistisk teori", s. 188-207

Bowles, Samuel, "Unequal education and the reproduction of the social division of labour", in Karabel, Jerome & A.H. Halsey (eds), *Power and Ideology in Education*. Oxford: Oxford University Press, 1977, s. 137-151 (14 s)

Marx, Karl & Engels, Friedrich, *Det kommunistiska manifestet*, Del 1, "Borgare och proletärer". Linköping: Nixon, 2004

Rossanda, Rossana, M. Cini & L. Berlinguer, "Theses on education. A Marxist view", in Karabel, Jerome & A.H. Halsey (eds), *Power and Ideology in Education*. Oxford: Oxford University Press, 1977, s. 647-658 (12 s)

Föreläsning 2: Durkheimtraditionen samt postmodernism

Föreläsare: *Mikael Palme*, FD i utbildningssociologi, mikael.palme@edu.uu.se

Litteratur som särskilt behandlas

- Andersen, Heine & Lars Bo Kaspersen (red), *Klassisk och modern samhällsteori*. Kap. 5, "Durkheim", s. 74-95; Kap. 20, "Pierre Bourdieu", s. 363-383, Kap. 26, "En postmodern tid?", s. 483-503
- Bernstein, Basil, *Class, Codes and Control. Volume 3. Towards a Theory of Educational Transmission*, pp. 88f, London: Routledge & Kegan Paul, 2 uppl. 1975. Svensk övers. i Broady, Donald, Lästestycken för samhällsvetare, s. 10-11 (2 s.). Tillgänglig på länken <http://www.skeptron.uu.se/broady/sec/sec-6.pdf>
- Bourdieu, Pierre, "Kan man handla oegennyttigt?", i Bourdieu, Pierre, *Praktiskt förnuft: bidrag till en handlingsteori*. Göteborg : Daidalos, 1999, ISBN: 91-7173-134-2, s. 125-142 (18 s)
- Durkheim, Emile, Emile Durkheim (1956 [1922]). "Education: Its Nature and Role", i Durkheim, Emile, *Education and Sociology*. Glencoe, IL: Free Press, 61-90 (29 s)
- Hultquist, Elisabeth, *Segregerande integrering. En studie av gymnasieskolans individuella program*, kapitlet "Teoretiskt perspektiv", s. 24-37.
- Ziehe, Thomas (1998). "Adieu till halvfjerdserna. De unge og skolen under den anden modernisering", s. 74-88 i Bjerg, Jens (red.): *Pædagogik - en grundbog til et fag*, København: Hans Reitzels Forlag, 1998. [Sv. övers. i Bjerg, Jens (red.): *Pedagogik. En grundbok*. Stockholm: Liber, 2000] (15 s.)
- Österlind, Eva, *Disciplinering via frihet: Elevers planering av sitt eget arbete*. Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis, 1998, s. 17-31, 129-138 (26 s.)

Föreläsning 3: Weber samt strukturfunktionalism

Föreläsare: Donald Broady, professor, donald.broady@edu.uu.se

Litteratur som särskilt behandlas

- Andersen, Heine & Lars Bo Kaspersen (red), *Klassisk och modern samhällsteori*. Kap. 6, "Max Weber", s. 96-118", Kap. 14, "Funktionalism", s. 252-279, Kap. 15, "Neofunktionalism", s. 280-296, Kap. 16, "Det konfliktteoretiska alternativet till funktionalism", s. 297-311, Kap. 18., "Strukturalism", s. 331-345
- Parsons, Talcott, "The School Class as a Social System: Some of its functions in American society", *Harvard Ed. Rev.*, Vol. XXIX, No. 4, 1959, s. 297-318 (22 s)

Föreläsning 4: Rational choice, humankapitalteori/Interaktionism

Föreläsare: Martin Gustavsson, FD i ekonomisk historia, martin.gustavsson@edu.uu.se, och Mikael Palme, FD i utbildningssociologi, mikael.palme@edu.uu.se,

Litteratur som särskilt behandlas

- Andersen, Heine & Lars Bo Kaspersen (red), *Klassisk och modern samhällsteori*. Kap. 12, "Sociala interaktionsteorier", s. 207-233, Kap. 13, "Rational choice", s. 234-251
- Becker, Gary, "The Economic Way of Looking at Behavior: The Nobel Lecture", i *Journal of Political Economy*, Vol. 101, No. 3 (Jun., 1993), s. 385-409 (25 s)
- Goffman, Erving, *Jaget och maskerna : en studie i vardagslivets dramatik*. Stockholm : Norstedts, 2004.
- Morgan, Mary S., "Economic man as model man. Ideal types, idealization and caricatures", *Journal of the History of Economic Thought*, Volym 28, No 1, mars 2006, s. 1-28 (28 s)
- Schultz, Theodore, "Investment in human capital", Karabel, Jerome & A.H. Halsey (eds), *Power and Ideology in Education*. Oxford: Oxford University Press, 1977, s. 313-324 (12 s)

Föreläsning 5: Foucault

Föreläsare: Johannes Westberg, FD i historia och forskarassistent, johannes.westberg@edu.uu.se

Litteratur som särskilt behandlas

Andersen, Heine & Lars Bo Kaspersen (red), *Klassisk och modern samhällsteori*. Kap. 19, "Michel Foucault", s. 346-362

Foucault, Michel, *Surveiller et punir. Naissance de la prison*. Paris: Gallimard, 1975, Del III: Discipline, s. 137-229. Sv. Övers.: *Övervakning och straff. Fängelsets födelse*. Lund: Arkiv, 1987, del III, "Disciplinen", s. 157-269 (112 s)

Föreläsning 6: Konstruktivism, postmodernistisk genusteori

Föreläsare: Ida Lidegran, FD i utbildningssociologi, ida.lidegran@edu.uu.se

Litteratur som särskilt behandlas

Connell, R. W. "Cool Guys, Swots and Wimps: The Interplay of Masculinity and Education," in *Oxford Review of Education*, Vol. 15, No. 3, Gender and Education: Current Issues, (1989), s. 291-303. (s 14)

Davies, Bronwyn, "The Discursive Production of the Male/Female Dualism in School Settings," in *Oxford Review of Education*, Vol. 15, No. 3, Gender and Education: Current Issues, (1989), s. 229-241. (s 13)

Walkerdine, Valerie, "Femininity as Performance," in *Oxford Review of Education*, Vol. 15, No. 3, Gender and Education: Current Issues, (1989), s. 267-279. (s 13)

Utbildningssystemens framväxt och struktur

Detta är en gemensam studiehandledning för följande kurser/delkurser:

- kursen Utbildningssystemens framväxt och struktur, 7.5 högskolepoäng
- delkursen Utbildningssystemens framväxt och struktur, 7.5 högskolepoäng inom ramen för kursen Utbildningssociologi A 30 högskolepoäng

Introduktion

Utbildningssociologi är ett område där bildning, utbildning, undervisning, fostran och lärande utforskas med hjälp av samhällsvetenskapliga och humanistiska metoder och relateras till andra samhällsområden. Ett centralt problemområde är rekryteringsfrågor i vid mening, det vill säga förhållandet mellan å ena sidan barns, elevers, studenters eller lärares sociala och kulturella bagage, å andra sidan den ordning som råder i utbildningsväsendet.

Andra frågor gäller hur faktorer som kön och etnicitet samt den sociala och kulturella tillhörigheten inverkar på människors praktiker i och utanför utbildningen, liksom utbildningens socialiserande verkningar. Historievetenskapliga inslag är väsentliga. Till grund för utbildningssociologin ligger mer generella kultursociologiska forskningstraditioner.

Kursbeskrivning

Kursen ger en översikt över de västerländska utbildningssystemens utveckling och aktuella struktur, med tonvikt vid svenska förhållanden och socialhistoriska aspekter. När kursen läses såsom en delkurs inom Utbildningssociologi A syftar den även till att ge en historisk bakgrund till stöd för övriga delkurser.

Kursmål

Efter genomgången kurs förväntas studenten kunna

- beskriva såväl olika utbildningsformers historiska utveckling som utbildningssystemets aktuella struktur i Sverige,
- utifrån ett internationellt perspektiv diskutera det svenska utbildningssystemets framväxt i relation till samhällets utveckling,
- relatera utbildningssystemets utveckling till faktorer som klass, kön och etnicitet.

Tillgång till kursmaterial

All kursinformation distribueras via <https://studentportalen.uu.se/>. Den publika informationen om kursen nås genom att söka på kursens namn på Studentportalen. För att nå de delar som inte ligger publikt (anmälan till tentamen, föreläsningar, instuderingsfrågor m.m.) måste man ha ett konto vid Uppsala universitet. Om du inte har ett studentkonto, informera dig på följande länk: <https://studentportalen.uu.se/portal/portal/uusp?uusp-locale=sv>.

Kursens upplägg (campus)

Campusstudenter avlyssnar de inspelade föreläsningar som nämns nedan och för vilka länkar finns i Studentportalen. Vidare erbjuds ett campusseminarium under senare delen av kursens i avsikt att förbereda för tentamen. Datum för detta seminarium meddelas i Studentportalen. Intresserade campusstudenter uppmanas dock att redan i september gå på föreläsningar och seminarier med liknande

innehåll vilka ges inom ramen för en kurs med likartad inriktning för blivande gymnasielärare. Information om dessa föreläsningar och seminarier ges i Studentportalen.

Vid föreläsningarna presenteras och problematiseras litteraturen och vid seminariet ges deltagarna möjlighet att diskutera och fördjupa sina kunskaper. Seminariet bygger på varje students aktiva deltagande och att var och en är väl förberedd och inläst på litteraturen. Diskussionen utgår från de instuderingsfrågor som publiceras på studentportalen.

Kursens upplägg (distans)

Distansstudenter ska använda de inspelade föreläsningar som görs tillgängliga via webben. Dessa föreläsningarna nås genom länkar utlagda på Studentportalen och är tillgängliga genom E-mötesverktyget Adobe Connect. Mer information om programmet hittar man på:

http://www.ull.uu.se/system_support/emoten/student/

Adobe Connect används även för att genomföra kursens webbseminarium. Datum och tid för detta seminarium meddelas i Studentportalen. Vid detta seminarium kan studenterna inför tentamen ta upp vilka som helst frågor av relevans för kursen och dess innehåll (alltså i relation till kurslitteraturen).

Webbseminariet sker med hjälp av programmets chat-funktion (kamera eller mikrofon behövs inte). För att underlätta deltagandet vid seminarierna ska man i god tid innan första seminariet besökt

http://www.ull.uu.se/system_support/emoten/kommaigang/

Examination

Kursen examineras genom en skriftlig hemtentamen i slutet av kursen. Information om tentamen och inlämning av denna läggs i god tid ut i Studentportalen.

Betyg och betygsriterier

Studentens betyg på kursen grundar sig på resultatet på tentamen. Tentamen betygsätts med betygen väl godkänd, godkänd och underkänd.

För godkänt betyg på tentamen ska studenten, med utgångspunkt i kurslitteraturen,

- visa god förmåga i att beskriva olika utbildningsformers historiska utveckling samt dess betydelse för utbildningssystemets aktuella struktur
- korrekt använda begreppen klass, kön och etnicitet i relation till utbildningssystemets utveckling
- kunna beskriva det svenska utbildningssystemets framväxt i relation till samhällets utveckling utifrån ett internationellt perspektiv

För väl godkänt betyg krävs att studenten uppfyller kriterierna för godkänt betyg samt uppvisar god förmåga i att, med utgångspunkt i kurslitteraturen, analysera olika utbildningsformers historiska utveckling samt dess betydelse för utbildningssystemets aktuella struktur utifrån ett internationellt perspektiv.

Fusk och plagiat

Inom universitetet strävar vi efter att du som student skall utveckla vetenskaplig hederlighet grundad i Vetenskapsrådets etiska riktlinjer. Det är därför viktigt att man som student är medveten om var gränsen går mellan vad som är tillåtet respektive otillåtet när du skriver dina texter. Samtliga lärare är ålagda att vara uppmärksamma på alla försök till fusk och att till prefekt eller studierektor anmäla när misstanke om plagiat/fusk föreligger eller har konstaterats. För mer information om att skriva PM och liknande texter vid Institutionen för utbildning, kultur och medier se institutionens hemsida:

<http://www.edu.uu.se/del4b1.html>

Språkverkstad

Det finns en Språkverkstaden som är öppen för alla studenter vid Uppsala universitet som vill ha hjälp med skriftlig eller muntlig framställning. Vid Språkverkstaden kan du boka tid hos en handledare för kostnadsfri rådgivning. För mer information, se språkverkstadens hemsida:

<http://www.nordiska.uu.se/sprakverkstaden>

Kursfakta

Kursen ges av:

Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier (www.edu.uu.se) vid Uppsala universitet.

Postadress: Box 2136, 750 02 Uppsala

Besöksadress: Von Kraemers Allé 1 (Blåsenhus)

Undervisning

Här följer en presentation av kursens olika moment. Tid och plats framgår av det schema som återfinns i Studentportalen.

Undervisningen består av fem föreläsningar och ett seminarium (med möjlighet att även gå på ovan nämnda föreläsningar och seminarier på en kurs med liknande innehåll för blivande gymnasielärare).

Instuderingsfrågor återfinns i Studentportalen.

Introduktion

Ingen särskild introduktion till kursen ges, men studenter som går kursen kan när som helst vända sig till kursledaren Ola Winberg ned frågor på adressen ola.winberg@hist.uu.se. Nedan följer information om kursens inspelade föreläsningar.

Föreläsning 1: Utbildningens historia fram till och med år 1800

Föreläsare: *Stefan Rimm*, FM i retorik och doktorand i pedagogik, stefan.rimm@oru.se

Föreläsningen tar upp de stora dragen i den svenska och internationella utbildningshistoriska utvecklingen från antiken, via medeltiden, renässansen och reformationen, fram till ungefär år 1800. Här behandlas bland annat förhållandet mellan stat, kyrka och skola. Tyngdpunkten ligger på utbildningen i skolor, gymnasier och universitet.

Litteratur som särskilt behandlas

Susanna Hedenborg, Mats Morell (red.). Sverige - en social och ekonomisk historia 2006.

Sidor: 67-76, 117-124

Larsson, Esbjörn & Westberg, Johannes: Utbildningshistoria: en introduktion [Manus]

Sidor: 32-79, 210f., 236f., 251f., 278-284

McCulloch, Gary : The RoutledgeFalmer Reader in the History of Education.

Sidor: 15-32, 51-67

Föreläsning 2: 1800-talets utbildningsrevolution

Föreläsare: *Peter Bernhardsson*, FM i tyska och doktorand i utbildningssociologi,

peter.bernhardsson@edu.uu.se

Under 1800-talet utvecklades nationella utbildningssystem med olika skoltyper och den offentliga undervisningen ökade dramatiskt. I föreläsningen behandlas några förklaringar till dessa revolutionerande förändringar. Särskilt sätts den svenska utvecklingen in i ett internationellt perspektiv.

Litteratur som särskilt behandlas

Archer, Margaret Scotford, 1943-. - Social origins of educational systems : university edition / Margaret S. Archer. - 1984. - ISBN: 0-8039-9765-5 (inb)
Sidor: 19-86

Susanna Hedenborg, Mats Morell (red.). Sverige - en social och ekonomisk historia- 2006.
Sidor: 77-91, 124-135, 231-272

Larsson, Esbjörn & Westberg, Johannes: Utbildningshistoria: en introduktion [Manus]
Sidor: 81-89, 100-109, 121-126, 130-133, 135-137, 146-151, 154-155, 158f., 165-173, 179f., 181, 187-198, 212-215, 222-226, 237-242, 252-255, 284-288, 292-295, 375-383, 397-401, 412-426, 429-433

McCulloch, Gary : The RoutledgeFalmer Reader in the History of Education.
Sidor: 83-135

Föreläsning 3: 1900-talets utbildningsexplosion

Föreläsare: *Johannes Westberg*, FD i historia och forskarassistent, johannes.westberg@edu.uu.se

Kanske kan man säga att de största förändringarna i det svenska utbildningsväsendet skedde under 1900-talet. I denna föreläsning uppmärksammas några av dessa, däribland skolundervisningens globala utbredning, den svenska förskolans förändrade roll, införandet av en nioårig grundskola och en treårig gymnasieskola, samt universitetens kraftiga tillväxt.

Litteratur som särskilt behandlas

Susanna Hedenborg, Mats Morell (red.). Sverige - en social och ekonomisk historia 2006.
Sidor: 92-116, 135-144, 272-370

Larsson, Esbjörn & Westberg, Johannes: Utbildningshistoria: en introduktion [Manus]
Sidor: 85-99, 107-117, 126-129, 134-135, 137-144, 151-154, 155-157, 160-163, 168-178, 180-183, 194-206, 215-220, 227-232, 240-249, 255-276, 288-291, 295-303, 375-383, 397-407, 412-426, 429-442

McCulloch, Gary : The RoutledgeFalmer Reader in the History of Education.
Sidor: 33-47, 68-79, 179-192, 214-229, 265-272

Föreläsning 4: Dagens utbildningssystem

Föreläsare: *Håkan Forsberg*, doktorand i utbildningssociologi, hakan.forsberg@sh.se

Föreläsningen behandlar hur dagens utbildningssystem är uppbyggt och organiserat, från förskoleverksamhet och skolbarnomsorg till vuxenutbildning och högskola. Fokus riktas mot frågor som berör skolpolitik, styrning och organisation.

Litteratur som särskilt behandlas

Andersson, Mats B; Broady, Donald : Skolan under 1990 : Sociala förutsättningar och utbildningsstrategier. Uppsala : Univ. ILU, 2000
Sidor: 17-33 - 17 s.

Bunar, Nihad (2004). Komplement eller konkurrent [Elektronisk resurs] : fristående skolor i ett integrationsperspektiv. Norrköping: Integrationsverket. Tillgänglig på Internet:
<<http://www.mkc.botkyrka.se/biblioteket/kampanj/RI2003/bilagor/bunar.pdf>><http://www.mkc.botkyrka.se/biblioteket/kampanj/RI2003/bilagor/bunar.pdf> - 42 s.

Larsson, Esbjörn & Westberg, Johannes: Utbildningshistoria: en introduktion [Manus]

Sidor: 95-99, 117f., 157f, 161-163, 178f., 183-185, 220f., 232-234, 308f., 354-372, 384-391, 395-397, 407-410, 412-426, 442f.

McCulloch, Gary : The RoutledgeFalmer Reader in the History of Education.
Sidor: 246-262

Skolverket 100805 (Elektronisk) <http://www.skolverket.se/sb/d/768> - Läs samtliga flikar under rubriken Utbildningssystemet – textversion. (ca 15 sidor)

Skolverket 100805 (Elektronisk) <http://skolnet.skolverket.se/polopoly/utbsys/> - Interaktiv karta över utbildningssystemet.

Föreläsning 5: Utbildningens socialhistoria

Föreläsare: *Sara Backman Prytz*, FM i litteraturvetenskap och doktorand i utbildningssociologi,
sara.prytz@edu.uu.se

Kön, klass och etnicitet hos elever och studenter är faktorer som över tid har påverkat såväl rätten till utbildning som skilda utbildningars innehåll. I denna föreläsning ges en historisk överblick över den inverkan detta har haft på individer, utbildningssystem och samhälle.

Litteratur som särskilt behandlas

Larsson, Esbjörn & Westberg, Johannes: Utbildningshistoria: en introduktion [Manus]
Sidor: 304-307, 311-353

McCulloch, Gary : The RoutledgeFalmer Reader in the History of Education.
Sidor: 139-178, 195-213, 233-245, 273-289

Utbildning och samhällsförändring

Detta är en gemensam studiehandledning för följande kurser/delkurser:

- kursen Utbildning och samhällsförändring, 7.5 högskolepoäng
- delkursen Utbildning och samhällsförändring, 7.5 högskolepoäng inom ramen för kursen Utbildningssociologi A 30 högskolepoäng

Kursbeskrivning

Kursen syftar till att studenten ska förstå utbildning i relation till förändringar i omvärlden såsom globalisering, politiska strömningar, omvandlingar på arbetsmarknaden och i arbetslivet.

Kursmål

Efter genomgången kurs ska studenten kunna

- redogöra för hur utbildningen påverkar och själv påverkas av regionalisering, nationalisering och globalisering,
- redogöra för utbildningens relation till det politiska systemet,
- beskriva förhållandet mellan utbildning och yrkesliv,
- diskutera utbildningens funktion i ett vidare samhälleligt sammanhang.

Tillgång till kursmaterial

All kursinformation distribueras via <https://studentportalen.uu.se/>. Den publika informationen om kursen nås genom att söka på kursens namn på Studentportalen. För att nå de delar som inte ligger publikt (föreläsningar, instuderingsfrågor m.m.) måste man ha ett konto vid Uppsala universitet. Om du inte har ett studentkonto, informera dig på följande länk: <https://studentportalen.uu.se/portal/portal/uusp?uusp-locale=sv>.

Kursens upplägg (campus)

Undervisningen sker i form av inspelade föreläsningar (se nedan information för distansversionen av kursen) och ett seminarium. Föreläsningarna nås via länkar i Studentportalen. Vid föreläsningarna presenteras och problematiseras litteraturen och vid seminariet ges deltagarna möjlighet att diskutera och fördjupa sina kunskaper. Seminariet bygger på varje students aktiva deltagande och att var och en är väl förberedd och inläst på litteraturen.

Kursens upplägg (distans)

Föreläsningarna är inspelade med hjälp av E-mötesverktyget Adobe Connect. Mer information om programmet hittar man på: http://www.uu.se/system_support/emoten/student/

Adobe Connect används även för att genomföra kursens seminarium. Dag och tid för detta anges i Studentportalen samt i schemat för kursen som nås där.

Examination

Kursen examineras genom en skriftlig hemtentamen i slutet av kursen. Uppgiften är individuell.

Betyg och betygskriterier

Studentens betyg på kursen grundar sig på resultatet på hemtentamen. Hemtentamen betygsätts med betygen väl godkänd, godkänd och underkänd.

För godkänt betyg på hemtentamen ska studenten, med utgångspunkt i kurslitteraturen,

- visa god förmåga i att beskriva utbildningens relation till det politiska systemet, förhållandet mellan utbildning och yrkesliv samt hur utbildningen påverkar och själv påverkas av regionalisering, nationalisering och globalisering
- kunna diskutera utbildningens funktion i ett vidare samhälleligt sammanhang

För väl godkänt betyg krävs att studenten uppfyller kriterierna för godkänt betyg samt uppvisar god förmåga i att, med utgångspunkt i kurslitteraturen, analysera utbildningens funktion i ett vidare samhälleligt sammanhang.

Kursfakta

Kursen ges av:

Institutionen för pedagogik, didaktik och utbildningsstudier (www.edu.uu.se) vid Uppsala universitet.

Postadress: Box 2136, 750 02 Uppsala

Besöksadress: Von Kraemers Allé 1 (Blåsenhus)

Undervisning

Här följer en presentation av kursens olika moment. Tid och plats framgår av det schema som återfinns i Studentportalen.

Undervisningen består av fem föreläsningar, tre seminarier och en workshop.

Introduktion

Ingen särskild introduktion ges men studenter som går kursen kan när som helst vända med frågor sig till kursledaren *Mikael Palme*, FD i utbildningssociologi, mikael.palme@edu.uu.se.

Föreläsning 1: Det sociala landskapet

Föreläsare: *Mikael Börjesson*, FD, universitetslektor i utbildningssociologi, mikael.borjesson@edu.uu.se

Litteratur som särskilt behandlas

Ahrne, Göran, Christine Roman & Mats Franzén, *Det sociala landskapet. En sociologisk beskrivning av Sverige från 1950-talet till början av 2000-talet*. Göteborg: Korpen, 2003 (350 s)

Föreläsning 2: Det sociala rummet och relation mellan utbildning och yrkesliv

Föreläsare: *Andreas Melldahl*, Doktorand i utbildningssociologi, andreas.melldahl@edu.uu.se

Litteratur som särskilt behandlas

Bourdieu, Pierre, "Det sociala rummet och dess omvandlingar", i Bourdieu, Pierre, *Kultursociologiska texter*. Stockholm: Symposion, 1991, s. 247-296

Bourdieu, Pierre & Boltanski, Luc, "Titel och ställning. Om förhållandet mellan produktionssystemet och reproduktionssystemet", i Broady, Donald (red), *Kultur och utbildning: om Pierre Bourdieus sociologi*. Stockholm : UHÄ, 1985, LIBRIS-ID: 8208862s. 105-119.
Obligatorisk

Föreläsning 3: Utbildningspolitiken

Föreläsare: *Ylva Bergström*, FD i pedagogik, ylva.bergstrom@edu.uu.se

Litteratur som särskilt behandlas

Dahlstedt, Magnus, "I val(o)frihetens år. Segregation, differentiering och två decennier av skolreformer". I *Pedagogisk forskning i Sverige* 2007, årg 12, nr1, s. 20-38. Kan hämtas på följande länk.
http://www.ped.gu.se/biorn/journal/pedfo/pdf-filer/dahlstedt1_12.pdf

Sörlin, Sverker & Gunnar Törnqvist, *Kunskap för välstånd. Universiteten och omvandlingen av Sverige*. Stockholm: Studieförbundet Näringsliv och samhälle, 2000 (270 s)

Föreläsning 4: Marknadisering av utbildning

Föreläsare: *Martin Gustavsson*, FD i ekonomisk historia

Litteratur som särskilt behandlas

Blomqvist, Paula & Bo Rothstein, *Välfärdsstatens nya ansikte*, Stockholm: Agora, 2008, s. 9-108, 161-190, 219-232 (150 s)

Föreläsning 5: Högre utbildning/Internationalisering

Föreläsare: *Mikael Börjesson*, FD, universitetslektor i utbildningssociologi, mikael.borjesson@edu.uu.se

Litteratur som särskilt behandlas

Sörlin, Sverker & Gunnar Törnqvist, *Kunskap för välstånd. Universiteten och omvandlingen av Sverige*. Stockholm: Studieförbundet Näringsliv och samhälle, 2000 (270 s)

Green, Andy, *Education, Globalization and the Nation State*. Basingstoke : Macmillan ; 1997 (187 s)